

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/547/2015/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

450/2015. számú (XII. 17.)

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ nevében az Országos Rendőr-főkapitányság (továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatával által előterjesztett **panaszát** a 2015. december 17-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a T. Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos beadványát az ORFK Ellenőrzési Szolgálatával küldte meg a Testületnek 2015. november 18-án, amelyben a panaszos vele szemben 2015. október 15-én foganatosított rendőri intézkedést kifogásolja.

I.

1) A rendőrség mellékelte a panaszos előállítás végrehajtásáról/ kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentést, amely szerint a panaszossal szemben 2015. október 15-én 21 óra 26 perckor a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 29. § (1) bekezdés 1) pontja alapján igazoltatást, az Rtv. 31. § (1) bekezdés alapján átvizsgálást és az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) és c) pontjaira figyelemmel előállítást hajtottak végre. A személyi szabadság korlátozásának a helye T., F. lakópark 7/2. szám. Az intézkedés során a panaszossal szemben kényszerítő eszközt is alkalmaztak, nevezetesen az Rtv. 47. § szerint testi kényszert és az Rtv. 48. § c) és d) pontjaira figyelemmel bilincset. A kényszerítő eszköz

---

¹ Az Rtv. 93/A. §. (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

alkalmazását figyelmeztetés nem előzte meg, hiszen a figyelmeztetés megtétele miatti késedelem veszéllyel járt volna.

A panaszos az intézkedés alól úgy akarta magát kivonni, hogy elmondta, hogy nincs nála a vezetői engedélye és ezért felmegy azért a lakásába. Az intézkedés a lépcsőháza előtt történt. Amikor a rendőr felszólította a panaszost, hogy ne menjen sehova, akkor a kulccsal a kezében fordult a lépcsőház ajtaja felé és elindult abba az irányba. Ekkor a rendőr a panaszost ismételten felszólította, majd mivel a panaszos nem állt meg, így utána ment és testi kényszerít alkalmazva (hátán a kabátot megfogta, a lépcsőház falának támasztotta, majd a kezét hátra helyzetbe helyezte), majd megbilincselte. Ezt követően a rendőr ruházatátvizsgálatát hajtott végre, majd a helyszínre időközben megérkező P. M. r. törm-rel végrehajtotta a panaszos előállítását.

A panaszos a bilincset 2015. október 15-én 21 óra 28 perctől 21 óra 40 percig viselte a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 41. § (4) bekezdés b) pontja szerint kezeinek hátra bilincselésével. A rendőri intézkedés során sérülés nem keletkezett. A kényszerítő intézkedés és/vagy eszköz alkalmazása során anyagi kár nem keletkezett.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírása szerint a fentebbi napon a panaszos az általa vezetett, saját tulajdonát képező S. gyártmányú segédmotoros kerékpárral közlekedett T. belterületén a F. A. lakótelepen, a VII. lépcsőház előtti útszakaszon úgy, hogy a vezetést megelőzően szeszes italt fogyasztott. A panaszossal szemben az ellenőrzés során, 21 óra 26 perckor alkalmazott alkohol teszteres ellenőrzés eredménye 0,80 mg/l értéket mutatott, ezért őt a rendőrkapitányságra a rendőr előállította levegő alkohol mintavétel céljából. Előállításában P. M. r. törm. nyújtott segítséget.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdés szerint a panaszosnak kiadták az előállítás okáról szóló tájékoztatót és az előállítás idejéről szóló igazolást.

Az előállítás oka 2015. október 15-én, 23 óra 5 perckor megszűnt, ekkor a panaszost szabadon bocsátották.

2) A parancsnoki vélemény és kivizsgálás az előállítás végrehajtásáról/ kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló dokumentumban a parancsnok a panaszossal szemben az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pontja szerint végrehajtott igazoltatást, az Rtv. 31. § (1) bekezdés szerinti átvizsgálást, az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) és c) pontja alapján foganatosított előállítást, valamint az Rtv. 48. § c) és d) pontok szerint alkalmazott bilincset jog-és szakszerűnek ítélte meg; valamint az Rtv. 15. §-ában meghatározott arányossági követelményeknek megfelelőnek, azaz arányosnak minősítette.

3) A panaszos aláírásával hitelesítetten kijelentette az előállítása során keletkezett nyilatkozatában, hogy a jogorvoslati jogaira vonatkozó tájékoztatást az Rtv. 92. § és 93.§ alapján megkapta; a vele szemben alkalmazott személyi szabadságot korlátozó intézkedéssel/ kényszerítő eszköz alkalmazásával kapcsolatban panasszal él. Az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján az előállítás okáról, annak várható időtartamáról a tájékoztatást szóban, a részére kiállított – az előállítás időtartamáról szóló – igazolást átvette. Élelmezést nem kért,

betegségben nem szenved. Sérülése a rendőri intézkedés során nem keletkezett; orvosi ellátásban nem részesült.

4) A rendőrségi előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint a panaszos személyi szabadságában 2015. október 15-én 21 óra 26 perctől 23 óra 5 percig volt korlátozva. A személyi szabadság korlátozásának időtartama alatt sérülése nem keletkezett. A személyi szabadság korlátozásának időtartama alatt panasszal élt, amely szerint, saját kézírásával a dokumentumra vezette, hogy „a bilincs alkalmazásának a módjával nem értek egyet”; majd a dokumentumot aláírásával hitelesítette.

5) Sz. G. r. tzls. szolgálatirányító parancsnok 2015. október 16-án készítette el jelentését, amely szerint szolgálatparancsnoki szolgálata teljesítése során 2015. október 15-én 21 óra 26 perckor az I.-782 hívónévvel ellátott Sz. F. c. r. tzls. baleseti helyszínelő és vizsgáló az Rtv. 29. § (1) bekezdés, az Rtv. 31. § (1) bekezdés, az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja és c) pontja szerint személyi szabadságot korlátozó intézkedést kezdeményezett a panaszossal szemben, mivel a panaszos a tulajdonát képező S. gyártmányú segédmotor-kerékpárjával közlekedett.

A személyi szabadságot korlátozó intézkedés során az Rtv. 47. § szerint testi kényszer, valamint az Rtv. 48. § c) és d) pontja szerint bilincs kényszerítő eszközöket alkalmazott a panaszossal szemben, mivel a panaszos az intézkedés alól ki akarta vonni magát oly módon, hogy (tekintettel arra, hogy az intézkedés a panaszos lépcsőháza előtt történt) a vezetői engedélyéért a lakásába fel kívánt menni, azonban az intézkedő rendőr felszólította, hogy maradjon a helyszínen. Ezt követően, mivel az intézkedő utasításának nem tett eleget, ismételten felszólította őt, hogy a helyszínt nem hagyhatja el, továbbment kulccsal a kezében a lakóépület ajtaja felé, ezért az intézkedő rendőr a panaszossal szemben testi kényszer alkalmazása mellett bilincs kényszerítő eszközt alkalmazott, majd segítséget kért az EDR rádión keresztül az előállítás lefolytatásához és végrehajtásához. Az intézkedés során bilincselést követően megtörtént a ruházatátvizsgálás is.

A T. Rendőrkapitányságra történő előállítását követően a panaszos úgy nyilatkozott, hogy a vele szemben alkalmazott személyi szabadságot korlátozó intézkedéssel/ kényszerítő eszköz alkalmazásával kapcsolatban panasszal él.

Sz. G. r. tzls. a panaszost szóban meghallgatta, amely során előadta, hogy a bilincs alkalmazásával, annak módjával kapcsolatban kíván panasszal élni, mivel ő szerinte nem volt arra szükség. Elmondta a panaszos, hogy ő az intézkedő rendőr utasítását követte, csak megkérdezte, hogy felmehet-e a lakására a vezetői engedélyéért, azonban a rendőr a lépcsőház falához támasztotta, majd a kezét a hátára feszítette. Az ő véleménye szerint erre nem volt szükség.

Sz. G. r. tzls. a fentiek alapján a személyi szabadságot korlátozó intézkedésről készült jelentésben lévő parancsnoki véleményt és kivizsgálást az alábbiakkal egészítette ki. Az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pontja szerinti igazoltatást, az Rtv. 31. § (1) bekezdés alapján végrehajtott átvizsgálás, az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) és c) pontjai szerinti előállítás alkalmazása jogszerű és szakszerű volt, mivel az intézkedés során megállapítást nyert, hogy a panaszos úgy vezette a saját tulajdonát képező segédmotor-kerékpárt, hogy a vezetés előtt szeszes italt fogyasztott.

Sz. G. r. tzls. a kényszerítő eszközök törvényi feltételeit a Szolgálati Szabályzat 38. § (3) – (5) bekezdéseire figyelemmel vizsgálta ki és megállapította, hogy az Rtv. 47. § szerint a testi kényszer, valamint az Rtv. 48. § c) és d) pontok alapján a bilincs alkalmazása jogszerű és szakszerű volt, tekintettel arra, hogy a panaszos az intézkedő rendőr többszöri felszólításának nem tett eleget. A bilincs kényszerítő eszköz használata a Szolgálati Szabályzat 41. § (4) bekezdés b) pontja szerint a kezek hátra bilincselésével valósult meg 2015. október 15-én 21 óra 28 perctől 21 óra 40 percig, amely során sem személyi sérülés, sem anyagi kár nem keletkezett.

Sz. G. r. tzls. megvizsgálta az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott arányosság követelményét és megállapította, hogy az intézkedés arányos volt.

A szükséges intézkedés után a panaszos szabadon bocsátása megtörtént 2015. október 15-én 23 óra 5 perckor, az irat részeként kiállított „Igazolás a rendőrségi előállítás időtartamáról” elnevezésű dokumentum egy példányát a panaszos átvette.

6) A rendőrség mellékelte a 2015. október 27-én kelt eljárás felfüggesztéséről rendelkező határozatot, amely szerint a panaszos 2015. október 27-én, a T. Rendőrkapitányság beosztottja által foganatosított rendőri intézkedés ellen benyújtott panasza alapján folytatott eljárást a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) 31. § (1) bekezdése alapján, figyelemmel a Ket. 32. § (7) bekezdésére és az Rtv. 93. § (3) bekezdésére a Testület értesítésének a kézhezvételéig felfüggesztésre került.

A határozat ellen a Ket. 98. § (3) bekezdése alapján fellebbezésnek van helye, amelyet a kézhezvételtől számított 15 napon belül a Megyei rendőrfőkapitánynak címezve, a T. Rendőrkapitányságon lehet előterjeszteni.

A határozat indokolása szerint a panaszos 2015. október 19-én panasszal élt a vele szemben foganatosított rendőri intézkedés ellen, amelyet a T. Rendőrkapitányság beosztottja 2015. október 15-én, 21 óra 26 perckor foganatosított T., F. ltp. 7. épület előtt. A panaszos 2015. október 27-én arról nyilatkozott, hogy kéri panaszának a kivizsgálását a Testület által.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a T. Rendőrkapitánysághoz. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg.

1) A kapitányságvezető 2015. december 1-én kelt átiratában az alábbiakról tájékoztatta a Testületet.

A 2015. október 15-én, 21 óra 26 perckor T., F. A. lakótelepen a VII. lépcsőház előtt a szolgálati baleseti helyszínelői egyenruhában „Rendőrség, Police” felirattal ellátott láthatósági mellényben, rendészeti jelleggel ellátott szolgálati gépkocsival szolgálatot ellátó Sz. G. c. r. tzls. észlelte, hogy egy személy S. gyártmányú segédmotor-kerékpárral közlekedik. Közlekedése során ingatag mozgást tanúsított, illetve a rendőr a fenti motorkerékpárt korábban egy közeli italkimérő hely előtt látta. Az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján (tekintettel a területükön folyamatosan jelen lévő ittas járművezetésnek, illetve az eligazításban

meghatározott feladatnak megfelelően) Sz. G. c. r. tzls. intézkedés alá vonta a segédmotor-kerékpár vezetőjét, a panaszost. A panaszossal szemben alkoholszondás ellenőrzést hajtott végre, amelynek eredménye 0,80 mg/l érték volt. A panaszos csak többszöri rendőri felszólítást követően fújta meg az alkoholszondát, arra hivatkozva, hogy a vezetői engedélyét a lakásában hagyta és többször elindult a lépcsőház felé. tekintettel arra, hogy a panaszos nem működött együtt a rendőrrel, megpróbálta több alkalommal kivonni magát a jogszerű rendőri intézkedés alól, fennállt a szökés veszélye, amely meghiúsította volna az eredményes büntetőeljárás lefolytatását, mivel megalapozott gyanú merült fel arra vonatkozóan, hogy a panaszos bűncselekményt követett el. Sz. G. c. r. tzls. jelentést tett EDR rádióon keresztül a Megyei Rendőr-főkapitányság Tevékenységirányítási központja felé és értesítést kért az előállítás foganatosítása érdekében. A helyszínre a M.-1 hívónévvel megérkezett a szintén szolgálati személygépkocsival közlekedő, szolgálati egyenruhában szolgálatot ellátó P. M. r. törm. és segítséget nyújtott az előállítás foganatosításában. Közölték a panaszossal, hogy bűncselekmény megalapozott gyanúja miatt őt a T. Rendőrkapitányságra előállítják a további eljárás lefolytatása érdekében. A panaszossal szemben intézkedő rendőr a Szolgálati Szabályzat 5. § (1) bekezdés alapján, mivel egyenruhában látott el szolgálatot, tisztelgett, a napszakknak megfelelően köszönt és a panaszost nemének megfelelően szólította meg. A rendőr az intézkedést az Rtv. 13. § (1) bekezdése, valamint a vele egységes szerkezetbe foglalt Szolgálati Szabályzat 4. § (1) és (2) bekezdéseiben rögzített kötelezettség alapján jogszerűen kezdte meg. Az intézkedő rendőr rendőri mivoltát az Rtv. 20. § (1) bekezdés a) pontja alapján az egyenruhája és az azon elhelyezett azonosító jelvény igazolta. A rendőr öltözete, az azon elhelyezett azonosító jelvény és egyéb ékítmények teljes mértékben megfeleltek az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv Öltözködési Szabályzatának kiadásáról szóló 2/2014. (II. 12.) ORFK utasításban foglaltaknak.

A panaszossal szemben Sz. G. c. r. tzls. azért kezdeményezett rendőri intézkedést, mert az eligazításban meghatározták az ittas járművezetők kiszűrését. A panaszos az általa vezetett S. típusú segédmotor-kerékpárral imbolyogva közlekedett. Az ellenőrzés során megalapozott gyanú merült fel arra vonatkozóan, a szondázást követően, hogy a panaszos úgy vett részt a forgalomban segédmotor-kerékpárral, hogy előtte szeszes italt fogyasztott. Őt hiteles légalkoholmérő készüléken történő ellenőrzés elvégzése érdekében a T. Rendőrkapitányságra előállították. 2015. október 15-én 21 óra 46 perckor a Seres Ethylometer típusú hitelesített légalkoholmérő készülék 0,74 mg/l, majd 22 óra 2 perckor 0,76 mg/l, 22 óra 6 perckor 0,76 mg/l, 22 óra 9 perckor 0,83 mg/l, 22 óra 15 perckor 0,72 mg/l értéket mutatott.

A panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján, mivel bűncselekmény elkövetésével volt gyanúsítható és az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja alapján vérvétel, mintavétel elvégzése érdekében állították elő a T. Rendőrkapitányságra.

Vele szemben az Rtv. 48. § c) és d) pontjai alapján bilincset alkalmaztak. Tekintettel arra, hogy a panaszos a jogszerű rendőri intézkedés alól a többszöri rendőri felszólítás ellenére is megpróbálta kivonni magát, ezzel meghiúsítva a sikeres eljárás lefolytatását, bilincs került vele szemben alkalmazására a szökésének megakadályozása érdekében, illetve azért kellett a bilincset hátra helyzetben rögzíteni, mivel a rendőri intézkedésnek a panaszos passzívan ellenállt, a karjával hadonászott, kereste a szökési, menekülési útvonalat. A panaszossal szemben a bilincset 2015. október 15-én, 21 óra 28 perctől 21 óra 40 percig alkalmazták.

A személyi szabadságot korlátozó intézkedést 2015. október 15-én 21 óra 26 perctől 23 óra 5 percig tartott. Vele szemben az előállítást követően Seres Ethylometer típusú légalkoholmérőt

alkalmazott Sz. G. c. r. tzls. 2015. október 15-én öt alkalommal, 21 óra 46 perctől 22 óra 15 percig. A hiteles légalkoholmérő alkalmazását követően a panaszost nyilatkoztatták jegyzőkönyvben az általa elfogyasztott alkohol mennyiségéről és összetevőjéről, ezt követően elkészült a személyi szabadság korlátozásáról szóló jelentés, az igazolás a rendőrségi előállítás időtartamáról, a parancsnoki kivizsgálás a szolgálatirányító parancsnok részéről és 2015. október 15-én 23 óra 5 perckor a panaszos szabadon bocsátása megtörtént.

A panaszos az intézkedés alatt folyamatosan ki akarta vonni magát a jogszerű rendőri intézkedés alól, a rendőr ezen jogsértő cselekményének abbahagyására több alkalommal is felszólította. Arrogánsan viselkedett a panaszos, az alkoholszondát sem volt hajlandó a helyszínen megfűjni és folyamatosan kereste a menekülési útvonalat. Amennyiben a lépcsőházba sikerül bejutnia, úgy az intézkedő rendőr előtt annak ajtaját bezárhatta volna, a lakásba bezárkózhatott volna, ezzel megnehezítette volna az eredményes eljárás lefolytatását. A fentiekben leírt nem együttműködő magatartás mindenképpen indokolta a bilincset, a passzív ellenállása pedig annak hátra helyzetbe történő rögzítését.

A panaszossal szemben a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 236. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő közúton illetve közforgalom elől el nem zárt magánúton gépi meghajtású járművezetésével ittas állapotban elkövetett járművezetés vétségének megalapozott gyanúja miatt indult büntetőeljárás, amely vádemeléssel végződött.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszosok kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A panaszos sérelmezte azt, hogy őt a rendőrség megbilincselte, hiszen véleménye szerint a tanúsított magatartására figyelemmel a bilincs alkalmazása nem volt indokolt. Különösen sérelmezte a bilincselés módját.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszos Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezete II. cikkében rögzített emberi méltósághoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület megvizsgálta a panaszos bilincselését.

a) A bilincs alkalmazásának a jogalapja kapcsán a Testület az alábbi álláspontra helyezkedett.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszossal szemben az Rtv. 48. § c) és d) pontjaira tekintettel alkalmaztak bilincset 2015. október 15-én 21 óra 28 perc és 21 óra 40 perc, azaz összesen 12 perc időtartamban. A panaszos kezeit a Szolgálati Szabályzat 41. § b) pontjában foglalt rendelkezésekre figyelemmel hátra helyzetben bilincselték meg. A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszost intézkedés alá vonó rendőr többször felszólította az együttműködésre. Az intézkedés során először a panaszossal szemben légalkoholmérő készüléket alkalmazott, hiszen észlelte, hogy a panaszos imbolyog segédmotor-kerékpárjával, így vélelmezte, hogy ittas állapotban lehet. A panaszos csupán többszöri rendőri felszólítás

hatására fújta meg a készüléket. A panaszos passzív ellenálló magatartása ezt követően is folytatódott. Amikor a rendőr őt igazoltatni szeretne volna, akkor a panaszos – többszöri rendőri felszólítás ellenére – kulccsal a kezében elindult a lakása irányába azért, hogy a vezetői engedélyét lehozza és átadja a rendőrnek. A rendőr többször felszólította, hogy ne menjen el, maradjon ott, ne vonja ki magát az intézkedés alól, de ennek ellenére a panaszos határozottan elindult a lakása irányába. A rendőr ekkor döntött a bilincs alkalmazása felől. Az intézkedés során a panaszos egyébként arrogánsan viselkedett, egyáltalán nem volt együttműködő. Passzívan ellenállt az intézkedés során, amely abban nyilvánult meg, hogy kereste a szökési, menekülési útvonalakat és a karjával végig hadonászott. A rendőr tartva attól, hogy a panaszos elszökik a helyszínről, hiszen kulccsal a kezében indult el a lakása irányába, így a rendőrré zárhatta volna a lépcsőház ajtaját és a lakásába is bezárkózhatott volna alkalmazott bilincset szökése megakadályozása érdekében, valamint folyamatosan ellenszegülő magatartása miatt ellenállása megtörése érdekében, hiszen arra a többszöri szóbeli felszólítás nem volt alkalmas.

Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése rögzíti, hogy a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe vételével alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

Az Rtv. 48. §-a úgy rendelkezik, hogy a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

- a) önkárosításának megakadályozására,
- b) támadásának megakadályozására,
- c) szökésének megakadályozására,
- d) ellenszegülésének megtörésére.

A fentieket a Szolgálati Szabályzat 41. §-a tovább finomítja:

41. § (1) „Bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt,

- a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
- e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,
- f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy
- g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.”

A Szolgálati Szabályzat 39. § (2) bekezdése szerint az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából a rendőr az alábbiak szerint tesz különbséget:

- a) passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőlegesen ellenszegülést nem mutat,

- b) aktív ellenszegülést tanúsító személy, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erő kifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni,
- c) támadó magatartást tanúsító személy, aki az intézkedő rendőrré, valamint a támogatására vagy védelmére kelt személyre rátámad.

A (3) bekezdés szerint pedig a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie:

- a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint
- b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

A Szolgálati Szabályzat 41. §-ának (6) bekezdés a) pontja szerint a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől. A (7) bekezdés szerint a rendőr az intézkedés alá vont személyt fekvő helyzetben, falnak vagy más tárgynak nyomva megbilincselheti, ha azt a személy aktív ellenszegülése, támadása, erőszakos magatartásra vagy ezek kialakulásának megelőzése szükségessé teszi.

A Testület álláspontja szerint, az általa kialakított történeti tényállás tükrében a rendőrség kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában határozott a panaszos megbilincselése felől. A Testület a többszöri rendőri felszólítások létét és azt, hogy a panaszos az intézkedő rendőrtől a lakása irányába indult kulccsal a kezében a történeti tényállás részeként kezelte, hiszen ezen tényeket mind a panaszos, mind pedig a rendőrség a Testület rendelkezésére bocsátott dokumentumokban kijelentette. A panaszos az intézkedés során passzív ellenálló magatartást tanúsíthatott. A szondáztatását csakis többszöri felszólítás után, többszöri kísérlet után sikerült végrehajtani. A rendőr a panaszost többször felszólította arra, hogy ne hagyja el az intézkedés helyszínét, amelyet úgy próbált megkísérelni, hogy kulccsal a kezében, határozottan elindult a lakása irányába, azzal az indokkal, hogy a vezetői engedélyéért megy annak ellenére, hogy a rendőri intézkedés kezdetén szállt le a segédmotor-kerékpárjáról. Ezen közlésre figyelemmel és a panaszos magatartására figyelemmel az intézkedő rendőr kellő jogalappal következtethetett arra, hogy a panaszos mondvacsínált okra hivatkozással próbálja meg magát az intézkedés alól kivonni, azaz tovább folytatja ellenszegülését, sőt akár még szökést is megpróbál megkísérelni. A rendőrben felmerült gyanú akkor igazolódhatott be, amikor a panaszos kulcsával a kezében, határozottan elindult a lakása irányába és a rendőrtől távolodva közeledett a lépcsőház ajtaja felé. A rendőr ekkor szóban felszólította őt, hogy ne vonja ki magát az intézkedés alól, nem mehet el a helyszínről, mégis a panaszos elindult és nem reagált a rendőr felszólítására, nem állt meg, nem tanúsított együttműködő magatartást. Erre figyelemmel a rendőr késedelmet nem tűrve határozott a panaszos bilincselése mellett. A Testület jelen tényállási elemek tükrében a késedelmet indokoltnak tartotta, hiszen ebben az esetben az intézkedés célja került veszélybe, hiszen a rendőr a panaszos magatartásából arra következtethetett, hogy továbbra is ellenszegül az intézkedésnek és megpróbálja magát az alól úgy kivonni, hogy a helyszínt elhagyja, így elszökik onnan. A Testület véleménye szerint a panaszos által, az intézkedés során kifejtett magatartás alkalmas volt arra, hogy felvetesse a gyanút a vele szemben intézkedő rendőrből, hogy megpróbál elszökni a helyszínről és ezáltal továbbfolytatja passzív ellenálló magatartását az intézkedés során. Ezen körülményekre figyelemmel a Testület álláspontja szerint az intézkedő rendőr a panaszos magatartását a helyszínen kellőképpen értelmezte és a tapasztaltak fényében kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában határozott a panaszos Rtv. 48. § c) és d) pontjai alapján történő bilincselése mellett. A bilincs alkalmazása során a rendőr betartotta a szükségesség, arányosság és fokozatosság elvét is. A Testület külön értékelte a bilincselés megítélése kapcsán, hogy a

szóbeli figyelmeztetések nem jártak eredménnyel és csupán testi kényszer alkalmazására azért nem kerülhetett sor, mert a rendőrnek hirtelen kellett, késedelem nélkül intézkednie az intézkedés eredményes végrehajtása érdekében. A Testület ezen kívül értékelte azt is, hogy a panaszos az intézkedés pillanatában közepes fokban volt alkoholtól befolyásolt állapotban, így teljes mértékben nem viselkedhetett racionálisan, így megkérdőjelezhető az is, hogy mennyiben értette meg a rendőr közléseit. Végezetül pedig a bűnüldözési érdek jelen esetben, mint törvényes cél előnyben állt a panaszos egyéni alapvető jogával, így a Testület – a fentiekben kifejtettek tükrében - csakis úgy határozhatott, hogy a rendőrség oldalán az Rtv. 48. § c) és d) pontja kellő jogszabályi felhatalmazást biztosított a panaszos bilincseléséhez, így nem sérült a panaszos emberi méltósághoz fűződő alapvető joga.

A fentiekben kifejtettekre tekintettel a panaszos bilincseléséhez a rendőrségnek kellő jogalapja volt, így a Testület álláspontja szerint a panaszos emberi méltósághoz fűződő alapvető joga nem szenvedett sérelmet.

b) A panaszos külön sérelmezte a bilincselésének a módját, így a Testület a módozat arányosságát külön pontban vizsgálta meg.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszos kezeit hátra helyzetben bilincselte meg a rendőr úgy, hogy annak végrehajtásához testi kényszert alkalmazott. Mivel a panaszos többszöri rendőri felszólítás hatására nem állt meg és elindult, kulccsal a kezében a lakása irányába, így a rendőr utána ment és testi kényszert alkalmazva (hátán a kabátot megfogta, a lépcsőház falának támasztotta, majd a kezeit hátra helyzetbe helyezte), majd megbilincselte. Ezt követően átvizsgálta a ruházatát, majd a kapitányságra előállította. A parancsnok tájékoztatása szerint a bilincs alkalmazása során az intézkedő rendőr betartotta a Szolgálati Szabályzat 38. § (3) – (5) bekezdéseiben foglalt, valamint a Szolgálati Szabályzat 41. § b) pontjában foglalt rendelkezéseket.

Az Rtv. 15. § (1) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Ezt egészíti ki a (2) bekezdés, amely értelmében több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Az Rtv. 16. § (1) bekezdés alapján a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

Az Rtv. 17. § (2) bekezdés meghatározza, hogy a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére - amint ez lehetséges - segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

A Szolgálati Szabályzat (2) bekezdése tartalmazza az aktív és passzív módon ellenszegülő személy definiálását. Jelen jogszabályhely a) pontja értelmében passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri

utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat; a b) pont szerint pedig aktív ellenszegülést tanúsító személy, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erő kifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni. A (2) bekezdés c) pontjában meghatározza a támadó magatartást tanúsító személy fogalmát is, amely szerint támadó magatartást tanúsító személy, aki az intézkedő rendőrré, valamint a támogatására vagy védelmére kelt személyre rátámad.

A Szolgálati Szabályzat 41. § (4) bekezdése tartalmazza a bilincselés egyes módozatait. E szerint a bilincselés módjai: a) két vagy több ember kezének egymáshoz bilincselése; b) kezek előre vagy hátra bilincselése; c) indokolt esetben lábak egymáshoz bilincselése; d) indokolt esetben tárgyhoz bilincselés.

A Szolgálati Szabályzat 41. § (6) bekezdése írja elő azokat a követendő normákat, amelyeket az intézkedő rendőrnek figyelembe kell vennie a bilincs módozatának kiválasztása kapcsán. E szerint:

„A bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy

- a) a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha
  - aa) a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől,
  - ab) az érintett személy szállítása, átkísérése nem az arra a célra kialakított járműben történik,
  - ac) az érintett személyt a rendőr egyedül állítja elő,
 kivéve, ha az intézkedésben érintett kezei az erre a célra kialakított övhöz vannak bilincselve;
- b) lábbilincselés, valamint kéz és láb bilincselés együttes alkalmazása akkor indokolt, ha arról, akivel szemben alkalmazzák, feltételezhető, hogy önmagában vagy másban kézbilincs alkalmazása esetén is kárt tud okozni, vagy a bűncselekmény jellege azt indokolja;
- c) tárgyhoz bilincselésnek - az (5) bekezdésben meghatározott korlátozás mellett - akkor van helye, ha a személy önkárosításának, támadásának vagy szökésének megakadályozása, ellenszegülésének megtörése, vagy az intézkedés eredményes befejezése más módon nem biztosítható.”

Tekintettel arra, hogy a Szolgálati Szabályzat 41. § (6) bekezdés a) pontja *expressis verbis* meghatározza, hogy az intézkedés alá vont kezeinek hátra helyzetben történő megbilincselése különösen akkor indokolt, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján került sor, vagy alapos okkal tartani lehet a rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől, így a Testület – az arányosság elvére is figyelemmel, vagyis a bilincs alkalmazásával elérni kívánt célra figyelemmel – úgy határozott, hogy a panaszossal szemben intézkedő rendőr betartotta a bilincselés módozatának a kiválasztására vonatkozó szabályokat, így kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában határozott afelől, hogy a panaszos kezeit hátra helyzetben bilincseli meg. Figyelemmel a bilincselés jogalapjánál kifejtettekre [III. fejezet 1) pont a) alpont] a Testület abból indult ki a módozat megítélése kapcsán, hogy a panaszos a helyszínen olyan magatartást fejtett ki, amelyből a rendőr arra következtethetett, hogy a panaszos talán el akar szökni a helyszínről. Mivel a Testület a szökésre utaló magatartás kifejtését az általa kialakított történeti tényállás részeként kezelte, így a bilincselés módozatának kiválasztása kapcsán is értékelte ezen feltétel teljesülését. A Testület álláspontja szerint jelen esetben a bűnüldözési érdek, a panaszos felelősségre vonása indokolta a késedelmet nem tűrő intézkedést, amelyet csak a panaszos kezeinek hátra helyzetben való bilincselésével lehetett elérni, hiszen így a rendőr a panaszost előállíthatta további érdemi cselekmények elvégzése miatt, a panaszos nem távozott el a helyszínről. A Testület véleménye szerint a panaszos

bilincselésének módjára a panaszos magatartása adott okot, amely során a rendőr a szükségesség, arányosság elveit betartotta és kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában határozott a panaszos kezeinek hátra helyzetben történő bilincselése felől. Ezen körülményekre figyelemmel a Testület úgy határozott, hogy a panaszossal szemben intézkedő rendőr betartotta a panaszos bilincselése módjának kiválasztása során az arra irányuló jogszabályi előírásokat, így nem sérült a panaszos emberi méltósághoz fűződő alapvető joga.

A Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való alapvető joga a bilincselés módjának kiválasztása kapcsán.

IV.

A Testület lefolytatott eljárásban úgy határozott, hogy a panaszos bilincselésének a jogalapja kapcsán nem szenvedett sérelmet a panaszos emberi méltósághoz való alapvető joga, hiszen a rendőrség oldalán az Rtv. 48. § c) és d) pontjai kellő jogszabályi felhatalmazást biztosítottak a bilincselés végrehajtásához. A Testület külön megvizsgálta a bilincselés módját, amely vonatkozásában úgy döntött, hogy nem sérült a panaszos emberi méltósághoz fűződő joga, hiszen a rendőrség betartotta a bilincselés módozatának kiválasztására vonatkozó, közens jogszabályi előírásokat.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2015. december 17.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag